

initiatiefiche
ZWARTE BAAN
Deinze

locatie
Zwarte Baan
9800 Deinze

omschrijving
weg
in agrarisch gebied

aanlegjaar
eind jaren '60 -
begin jaren '70

staat van de weg
goed

staat van de riolering
geen riolering aanwezig

ligging

- stads- of dorpskern
- stads- of dorpsrand
- buitengebied

01 **LOCATIEKENMERKEN**

'en welke functie heeft deze weg precies?'

Reden selectie

De Zwarte Baan is een interessante weg. De Zwarte Baan heeft geen verbindende functie en maakt niet 100% deel uit van het mobiliteitsnetwerk in Deinze. Hierdoor kunnen volgende vragen worden gesteld 'Moet deze weg er dan wel überhaupt liggen?' 'Moet de gemeente deze weg nog mee in de onderhoudsplanning opnemen?' De goede staat van de weg vandaag, zal door het weinige gebruik ook niet snel verslechteren. Toch kost een niet gebruikte weg de gemeente ook handenvol geld.

huidig type verkeer

- bestemmingsverkeer
- doorgaand verkeer

gewenst type verkeer

- bestemmingsverkeer
- doorgaand verkeer
- geen verkeer
- niet gemotoriseerd verkeer

aantal aangelanden

opmerkelijke elementen

- beperkt aangesloten op het mobiliteitsnetwerk
- wordt vandaag af en toe gebruikt voor rijlessen en stallen van grotere voertuigen
- bedient één huis?
- brede volledig verharde weg

representatief omdat

een vergeten weg ook aandacht verdient in het kader van ontharding

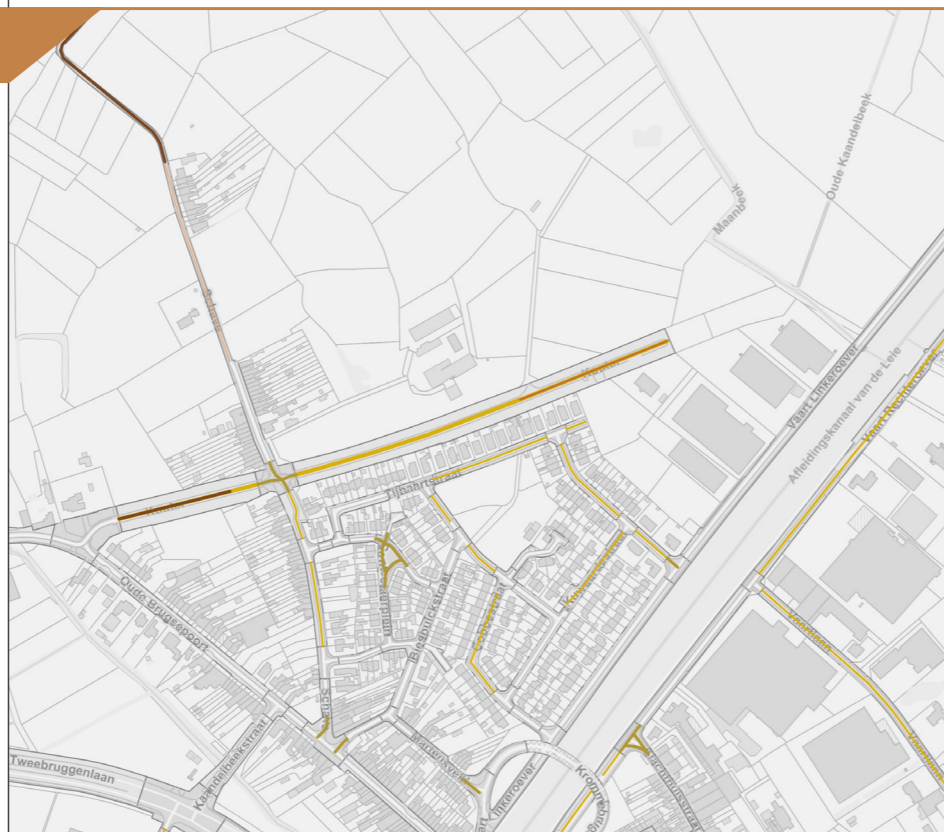
opgespoord

- opportuniteitsscan
- huiswerkkaart
- expeditie

02 RE-MOVE

Onthardingspotentieel

- Lage adresdichtheid
  - 0 adressen
  - 1 adres
  - 2 adressen
- Overmaatse dimensionering
  - brede weg
  - overmaatse weg
  - overmaats kruispunt
- verblijfsfunctie
  - hoge dichtheid
  - lage dichtheid
  - woonerf
  - eenrichting
  - doodlopend

Type situatie

- Te veel weg in de lengte**
  - verharde trage weg
  - publieke oprit
  - eenzame weg
- Te veel weg in de breedte**
  - verkavelingsboulevard
  - woonerf 2.0
  - gemorste weg
- Te veel weg**
  - vergeten weg
- Mentaal reeds onthard**
  - gewijzigde weg
- Mogelijks te veel weg**
  - risicoweg

verharde trage weg
verhard 2de helft 20ste eeuw

publieke oprit
de 'publieke' weg

eenzame weg
één/enkele adres(sen)
(landbouw)weg

verkavelingsboulevard
verwenerij van de bewoners

woonerf 2.0
kleine percelen, brede wegen

gemorste weg
initieel slecht ontworpen weg

vergeten weg
'oeps niet meer aan gedacht'

gewijzigde weg
vroeger een ander gebruik

risicoweg
risico op
onnodige verharding

TYPE

TACTIEK WEG

TE VEEL WEG

vergeten weg

1. MENTAAL ONTHARDEN

2. FYSIEK ONTHARDEN gehele ontharding: vergroenen

TACTIEK BERM

RECREATIE/WONEN

plaats voor
publieke ruimte

bv. zitbank, speelelement, ...

Tactiek

Mentaal

- reguleren
- filteren
- imiteren

Fysiek

- half verhard
- halfverharding
- gehele ontharding

Herbestemming ontharde deel

- landbouw/landschap
- recreatie/wonen
- natuur
- water
- mobiliteit

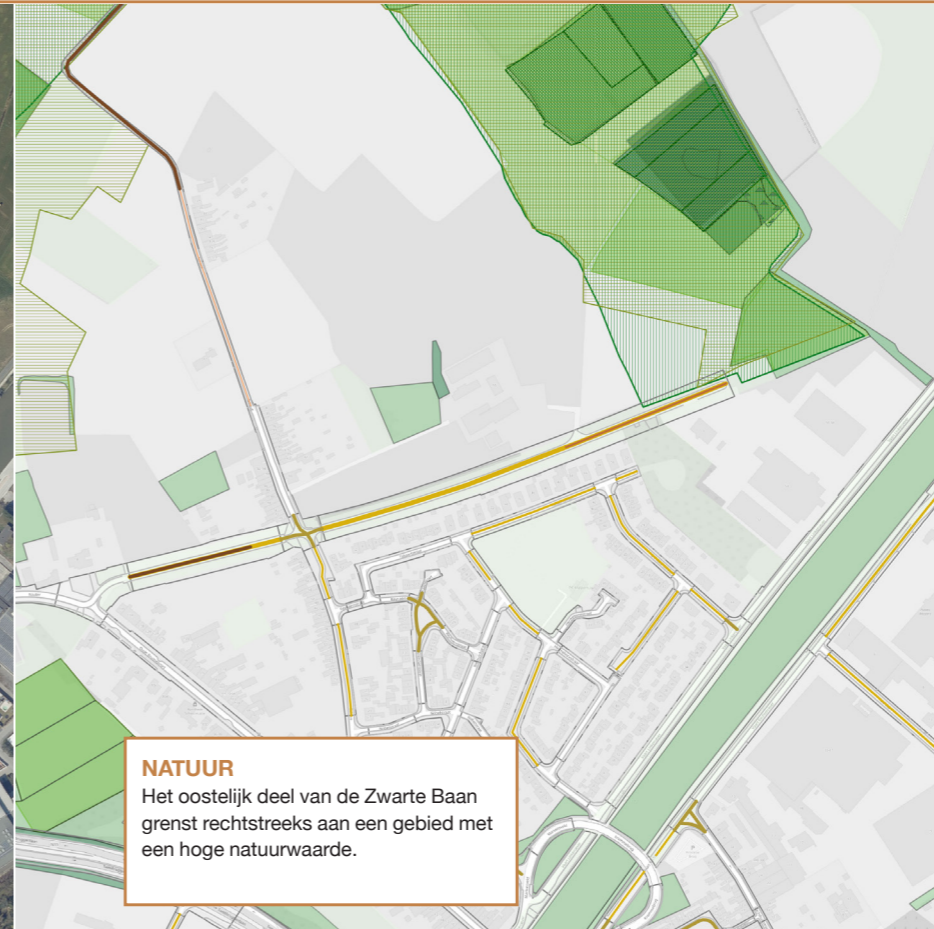
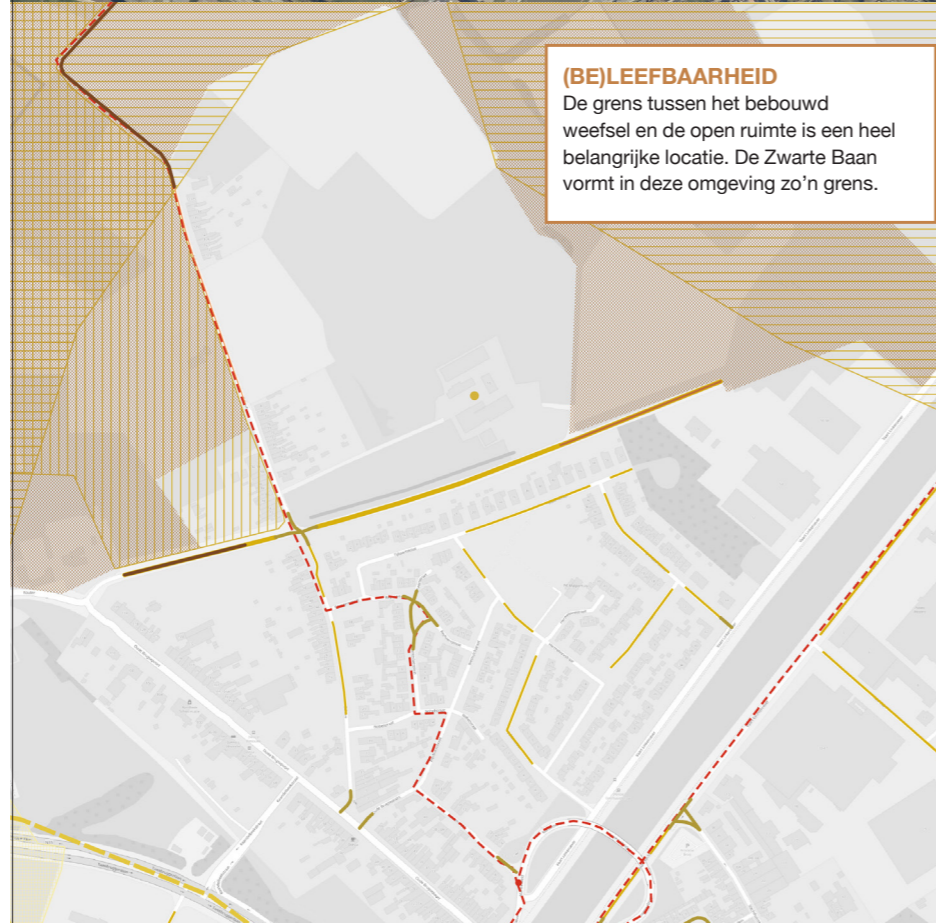
Toelichting —

Aangezien het gaat om een grote oppervlakte verharding aan de rand van het buitengebied kan deze weg ingezet worden als sensibiliseringsproject. Het is tevens een moedig politiek gebaar om een ommeslag in beleid aan te geven richting kwalitatieve leefomgevingen, klimaatadaptatie, natuurcreatie, etc. Vanwege het ontbreken van een harde verkeersfunctie kan er geëxperimenteerd worden met onthardings-tactieken. Het bewust "manipuleren" van de verharding door perforatie, slijpen of opbreken kan ook deel uitmaken van een educatief of cultureel project in samenwerking met scholen, jeugdbewegingen, kunstenaars. De verharding kan gerecycleerd worden tot straatmeubilair of speelelementen en groen kan tussen de brokstukken door zijn weg zoeken. Op die manier kan de investering gespreid worden in de tijd en leiden tot een gefaseerde aanpak met geleidelijke ontharding en een maximale mentale en fysieke impact. Het is niet de bedoeling het traag verkeer te weren. Integendeel een halfverharding met een beperkte breedte is een zachte bodemvriendelijke oplossing om recreatieve fiets- en wandelbewegingen te stimuleren.

vicieuze cirkel wegverharding doorbreken

BESPARINGEN

- € op onderhoud en heraanleg
- € verlichting/ riolering/ nutsvoorziening
- € ecosysteemdiensten
- € klimaatmaatregelen
- € verkeersmaatregelen

01 – (be)leefbaarheid

De Zwarte Baan is gelegen op de grens tussen de kern van Deinze en het buitengebied. Hij vormt als het ware een rand van het bebouwd weefsel van Deinze. Maar in de leefbaarheid en de connectie tussen het bebouwd weefsel en de open ruimte ligt de Zwarte Baan in de weg. Omdat de weg geen deel uitmaakt van het grotere mobiliteitsnetwerk.

02 – water

Naast de welbekende overstromingsproblematiek, kent Vlaanderen ook een, meer verdoken, droogteproblematiek. Om het niveau van de grondwatertafel op peil te houden zijn bepaalde gebieden in Vlaanderen belangrijk om waterinfiltratie te bevorderen. De Zwarte Baan is zo'n interessant waterinfiltratiegebied. Het ontharden van overmaatse wegenis kan hierbij al een stap in de goede richting zijn.

03 – natuur

Het meest oostelijke deel van de Zwarte Baan grenst aan een belangrijk natuurgebied. De actieve ontharding van de Zwarte Baan is een actieve ingreep om de natuurwaarde verhogen.

! kijkweg

De Zwarte Baan heeft geen actieve verkeersfunctie en vormt dus de ideale weg om te experimenteren met de verschillende onthardingstactieken. Het betrekken van de bewoners kan voor extra betrokkenheid en draagvlak zorgen.

Flugplatz Bonames

OOK DE
SPILDORENLAAN
BREEKT
UIT

In de toekomst geven we
deze strook van de Spildorenlaan
terug aan de natuur.

Waarom de Spildorenlaan?

Je bevindt je nu in één van de drie proeftuinen van RE-MOVE in Mechelen. Omdat de Spildorenlaan dankzij die slagbomen niet meer toegankelijk is voor gemotoriseerd verkeer, is deze weg klaar voor omharding.

Showcase wegontharding

De helft van de weg, aan de kant van de vijver, liggen we aan met een halfverhard materiaal. Zo kan je er nog steeds comfortabel op fietsen en wandelen, maar is het ook milieuvriendelijk en laat het regenwater door. De andere strook van de Spildorenlaan ontharden we volledig en geven we terug aan de natuur. We zullen onder andere bomen aanplanten als buffer voor de E19.

Hoe die strook er precies zal uitzien, weten we nog niet. In 2021 gaan we vlot experimenteren. Hoe kunnen we vergroenen? Welke technieken van omharding kunnen we toepassen? En is er bijvoorbeeld plek voor kunst? Dat zijn allemaal vragen die de komende tijd aan bod komen en die we concreet ter plekke zullen uitproberen.

Hulp je vragen of opmerkingen? Dan kan je de achterlaten via het formulier op

www.mechelen.be/spildorenlaan

Rebus

Ontdekken is goed voor de natuur!

Spildorenlaan — Mechelen

Spildorenlaan — Mechelen

De Spildorenlaan is net zoals de Zwarte Baan een type 'te veel weg' en komt uit de opportuniteitsscan als een straat met lage adrestdichtheid en overmaatse verharding. Deze straat is gelegen in Mechelen, de pilootstad van RE-MOVE, tussen de autostrade en de Spildorenvijver en filtert gemotoriseerd verkeer reeds weg door slagbomen. De weg wordt vnl. recreatief gebruikt door fietsers en voetgangers. Een deel van het bestaande wegdek in asfalt wordt vervangen door halfverharding, dat blijft liggen als trage doorsteek met een breedte van 2 m. De andere 4 m van de Spildorenlaan wordt tijdelijk de kijkweg of de showcase wegontharding. Het is de bedoeling om de tactieken voor wegontharding, die in de RE-MOVE methodiek voorkomen, uit te testen en te tonen.

Flugplatz Bonames — Frankfurt

In Frankfurt is de verharding van een oude ongebruikte militaire luchthaven getransformeerd tot een recreatief landschap van steen en groen. In het park smelt het militaire karakter samen met de natuur van het omringende valleigebied van de rivier Nidda. Het is de bedoeling om een rijke planten- en dierengemeenschap op gang te brengen en de biologische processen tijdens die ontwikkeling te bestuderen en documenteren. Het recreatieve gebruik van het park voor allerlei buitenactiviteiten zoals rolschaatsen, fietsen of gewoon picknicken wordt zo gecombineerd met het verhogen van het ecologisch potentieel van het gebied.

Crack Garden

Verder van huis, maar even interessant, bevindt zich de 'Crack Garden' in San Francisco. Het is een tuin geïnspireerd op de kleine barstjes in verharding waar groen voldoende voeding vindt om te groeien. In de Crack Garden worden deze barsten bewust vergroot. Door de verharding te doorbreken worden voor bepaalde planten de ideale leefomstandigheden gecreëerd.

Flugplatz Bonames

Crack Garden

Crack Garden

extra info

Spildoornlaan i.k.v. Vlaanderen Breekt uit!
<https://www.youtube.com/watch?v=oe-v2hB69KI>

Flugplatz Bonames — Frankfurt
<http://landezine.com/index.php/landscapes/locations/city-guide/frankfurt/>

Boerenhol (Park)ing Wagon Landscaping
<http://landezine.com/index.php/2012/10/boerenhol-parking-by-wagon-landscaping/>